

מדינת ישראל
משרד החינוך
המזכירות הפדגוגית
אגף אמנויות
הפיקוח על המחול

יחידת לימוד בינתחומית בנושא: לנוע בעקבות הפלורליזם בירושלים

שם המורה למחול: לירון לבינגר

בית ספר: בן צבי, קריית עקרון

גיל: ה-10

ראציונאל

בעיר ירושלים קיים פוטנציאל לפלורליזם חברתי ודתי בעצם היותה מוקד משיכה לשלושת הדתות, באמצעות יחידה זו נפגיש את התלמידים עם מידע על העיר דרך התבוננות ביצירת אמנות במטרה לייצר תודעה ומודעות בנוגע לעיר ולהבנות עמדה אישית וקשר של כל תלמיד לעיר הבירה ולאופיה הייחודי.

מטרות

- הכרות עם העיר ירושלים כפסיפס אנושי, חברתי ורב תרבותי
- העמקת הזיקה והקשר של התלמידים לירושלים.
- לעודד נקיטת עמדה מושכלת וערכית בנושא הפלורליזם בעיר ירושלים.
- ללמוד מושגי יסוד ביצירת קומפוזיציה.

הסוגיה הערכית

- פלורליזם בעיר ירושלים

הנושא המחולי

- מתן כלים בקומפוזיציה באמצעות הכרות עם יצירות אמנות.

מתודה

- בניית יצירות אישיות
- דיון על מסרים העוסקים בפלורליזם
- הכרות עם יצירות אמנות העוסקות בנושא.

מדינת ישראל
משרד החינוך
המזכירות הפדגוגית
אגף אמנויות
הפיקוח על המחול

מושגים תיאורטיים

1. פלורליזם

"1. שיטה פילוסופית הקובעת כי העולם מורכב מיסודות שונים (להבדיל מ"מוניזם" אחדות) 2. משטר מדיני המצויות בו קבוצות לאומיות, דתיות או מדיניות שונות" (אבן שושן)

"ריבוי שונות בחברה הוא ערך ועקרון בדמוקרטיה. העקרון מדבר בהכרה בזכות קימן של דעות, השקפות שונות, צרכים ורצונות שונים בחברה. הפלורליזם הוא ההכרה בזכותן של הקבוצות השונות זו מזו במדינה לבטא את עצמן ולהתאגן בקבוצות, להתאגד ולממש את האינטרסים שלהן. כאשר מדינה דמוקרטית מאפשרת חופש פלורליסטי, הקבוצות השונות בחברה מבחינה דתית, חברתית, כלכלית וכ"ו שומרות על הזהות הייחודית שלהן תוך בסיס משותף מאחד לחברה כולה." (ספר בגרות באזרחות)

2. סבלנות

בשביל לקיים בחברה את הפלורליזם, יש לאמץ את ערך הסובלנות- ההכרה בכבודו של האדם ובחירותו להיות שונה מאחרים, להאמין, לחשוב ולנהוג על פי דרכו, כמובן כל עוד אינו פוגע בזולת או עובר על החוק.

סובלנות הכוונה לקבל את כל בני האדם באשר הם ללא הבדל דת, גזע, מין, לאום, צבע, אמונה וכ"ו. סובלנות היא ערך עליון וחשוב, כי רק כאשר ניתן לבני האדם להתבטא בחירות ונקבל את האפשרות לשמוע אותם רק אז נקבל פלורליזם אמיתי."

(ספר בגרות באזרחות)

3. הסכמיות

על מנת שהחברה הדמוקרטית הפלורליסטית תוכל להתקיים, עליה להגיע להסכמיות- הסכמה רחבה (קונצנזוס) בנושאים מרכזיים.

(ספר בגרות באזרחות)

4. פוליפוניה

מושג מתחום המוזיקה שמשמעותו הימצאותם של שני קולות או יותר בו זמנית ולכל קול יש עצמאות ריתמית או מלודית.

5. אוניסון

מושג מתחום המוזיקה בו אין מרווח בין שני צלילים כלומר נגינה בצליל זהה.

מדינת ישראל
משרד החינוך
המזכירות הפדגוגית
אגף אמנויות
הפיקוח על המחול

שעור ראשון		
הנושא החוץ מחולי	הכרות עם המונח פלורליזם	
הנושא התנועתי	אוניסונו- פוליפוניה	
מהלך השיעור	1	הגדרת המונחים פלורליזם, סבלנות והסכמיות
	2	פעילות תנועתית
		<p>עמידה במעגל</p> <p>כולם יחד מבצעים את התנועה האישית (הרבה קולות שונים במקביל)</p> <p>לאיזה מונח מוזיקלי התרגיל מתאים? (פוליפוניה)</p> <p>האם הצלחנו ליצור עבודה קבוצתית בביצוע הפוליפוני?</p> <p>כל אחד בוחר תנועה הצגת התנועה לפי התור שאר הקבוצה מחקה את התנועה המוצגת בקול אחד זהה.</p> <p>לאיזה מונח מוזיקלי מתאים התרגיל? (אוניסונו)</p> <p>התקדמות במרחב</p> <p>כל אחד מתקדם בדרך בה הוא בוחר.</p> <p>כולם מחקים ילד אחד מוביל מתחלף תוך החלפת צורות התקדמות</p> <p>עבודה בזוגות</p> <p>עמידה אחד לצד השני: כל אחד מאלתר אל מול האחר- פוליפוניה.</p> <p>עמידה אחד מול השני: מראה- חיקוי תנועתי- אוניסון</p>

מדינת ישראל
משרד החינוך
המזכירות הפדגוגית
אגף אמנויות
הפיקוח על המחול

<p style="text-align: center;">יצירת קטע משותף לשלב בין יוניסון לפוליפוניה</p>			
<p style="text-align: center;">הצגת הקטעים שיצרו הזוגות</p>	<p style="text-align: center;">תוצר</p>	<p style="text-align: center;">3</p>	
<p style="text-align: center;">שאלות אישיות</p> <p>מה נוח יותר באלתור תנועתית? פוליפוניה? אוניסון? מה מעניין יותר כמתבונן? מה דורשת העבודה יחד בקולות שונים? עד כמה חשוב להקשיב לקול האישי ברגע שרוצים לעבוד בצורה קבוצתית? כיצד הפעילות התנועתית מתקשרת למושגים "פלורליזם" "סובלנות" "הסכמיות"?</p>	<p style="text-align: center;">דילמה ערכית</p>	<p style="text-align: center;">4</p>	

מדינת ישראל
 משרד החינוך
 המזכירות הפדגוגית
 אגף אמנויות
 הפיקוח על המחול

שעור שני		
הנושא החוץ מחולי		האמנות ככלי לשאילת שאלות ולהבניית זהות ערכית ביטוי הפלורליזם ביצירת אמנות נבחרת
הנושא התנועתי		עבודה בהשראת דמות- דימיון מול חיקוי
מהלך השיעור	1	התבוננות ביצירה
 <p>רפי פרץ, אמנות נאיבית ישראלית</p>		
פעילות תנועתית	2	<p>אלתור בהשראת התמונה</p> <p>- התייחסות לתמונה בתנועת פריז דרך מגוון פרספקטיבות המשלבות דימיון וחיקוי המציאות המוצגת בתמונה. (ניתן להתייחס לצורות מרחביות, ארכיטקטורה, צמחיה, חפצים וכו'..)</p> <p>- חיקוי תנועתי במצב סטטי של מספר דמויות מהיצירה.</p> <p>- בחירת דמות אחת מהיצירה ובנייה של פריזים נוספים.</p> <p>- מומלץ להתמקד בדליית פרטים מרובים ככל הניתן מהתמונה. כגון, הלבוש, המין, הזהות הדתית, ההקשרים התרבותיים, ותחושות.</p> <p>- בחירה של 4-6 פריזים.</p> <p>התבוננות</p> <p>התבוננות על פריזים שיצרו ילדים ותיאור מה אנו רואים כצופים.</p> <p>- בהתבוננות ניתן לשים לב לאפשר מגוון פרשנויות כשמתבוננים ביצירה. תוך מתן דגש על נקודות מחשבה:</p> <p>1. האם הפריז "מחכה" או "מדומיין"?</p>

מדינת ישראל
משרד החינוך
המזכירות הפדגוגית
אגף אמנויות
הפיקוח על המחול

<p>2. מומלץ לא להשות בין כוונת המבצע לפירוש של הצופה. פוליפוניה ביצוע של הפריזים יחד כל אחד במקומו במרחב. סיום- עבודה קבוצתית להתחלק לקבוצות של <u>דמויות שונות</u> ולייצר קטע תנועתי משותף המורכב מפריזים המשקף את הפלורליזם כפי שמצויר בתמונה או על פי הבעת עמדה אישית.</p>		
<p>הצגת הקטעים שיצרו הקבוצות.</p>	<p>תוצר</p>	<p>3</p>
<p>דין אילו רגשות מעוררת התמונה? מה היחסים בין הדמויות? האם יש קשר בין המציאות שיצר רפי פרץ למציאות אותה אתם מכירים בעיר? מהי עמדתכם בנוגע לפלורליזם הירושלמי כאשר אתם מתבוננים ביצירה? הסבירו מה מוביל אתכם למחשבה.</p>	<p>דילמה ערכית</p>	<p>4</p>

מדינת ישראל
 משרד החינוך
 המזכירות הפדגוגית
 אגף אמנויות
 הפיקוח על המחול

שעור שלישי		
הנושא החוץ מחולי	האמנות ככלי לשאילת שאלות ולהבניית זהות ערכית היכן ניתן למצוא את הפלורליזם הירושלמי בהתבוננות בריקוד הקבוצתי המצולם?	
הנושא התנועתי	תנועה סטטית מול תנועה דינאמית	
מהלך השיעור	1	צפיה בפלאשמוב הורה ירושלים משנת 2011, כוריאורגפיה: עדי גורדון רולינס
	2	פעילות תנועתית
	3	תוצר
		דילמה ערכית
	<p>חימום גוף מונחה</p> <p>חיבור לשיעור הקודם חזרה על הפריזים שבנו התלמידים בשיעור הקודם (המייצגים דמות מהיצירה של רפי פרץ).</p> <p>גיבוש משפט תנועתי אישי מעבר ממצב סטטטי לתנועה דינאמית וחיבור הפריזים למשפט תנועתי תוך מחשבה על כמה שיותר פרטים שניתן לדלות מהתמונה (הלבוש, המין, הזהות הדתית וההקשרים התרבותיים שלה וכו'...)</p> <p>עבודה בקבוצות מפגשים של קבוצות תלמידים שעבדו על אותה הדמות: התבוננות בתוצרים, שיח על הבחירות. למה התייחס כל אחד בהקשר לפלורליזם. בניית קטע קבוצתי המורכב מאוניסון ו-או פוליפונייה. הצגת החומרים וחיבורם</p>	
	פלאשמוב משותף על שיר בנושא ירושלים	
	אילו רגשות מעוררת הצפייה בפלאש מוב? מה ניתן ללמוד על מימוש רעיון הפלורליזם בעיר ירושלים מהצפייה ביצירה?	

מדינת ישראל
 משרד החינוך
 המזכירות הפדגוגית
 אגף אמנויות
 הפיקוח על המחול

סיפור על מופע פעמוני יובל- מלחמת תרבות כיצד בא לידי ביטוי ערך הפלורליזם בעיר ירושלים? האם עמדתכם נשארה כשהייתה? האם דעתכם מבוססת על תוכן חדש שנלמד?			
--	--	--	--

רעיונות נוספים לשילוב ביחידה:

משחק	
כל התלמידים עובדים במרחב באופן חופשי . ההנחיה היחידה: שמירה על מרחב אישי- ללא מגע.	שלב ראשון
תוך כדי תנועה במרחב תוספת עקרון נוסף : שמירה על גבולות. לצמצם גבולות ומסגרת באופן הדרגתי עד שהעקרון "ללא מגע" הופך לבעייתי.	שלב שני- גבולות ומסגרת
עצירת המהלך התנועתי ודיון בו יציעו התלמידים כיצד נשמור על שני העקרונות: שמירה על הגבולות ללא מגע כיווני מחשבה: צורות התקדמות מוגדרות מראש, הובלה מוגדרת, תנועה מוגדרת, מסלולים.	שלב שלישי- הסכמה רחבה
האם הצלחנו לשמור על ערך הפלורליזם הסובלנות וההסכמיות כאשר הגדרנו גבולות?	שלב רביעי- דיון

**מדינת ישראל
משרד החינוך
המזכירות הפדגוגית
אגף אמנויות
הפיקוח על המחול**